

NO GOING BACK TOOLBOX SUITE

PRIPREMA SINDIKATA ZA KRIZNA VREMENA
U VAZDUHOPLOVSTVU

PROPRATNE INFORMACIJE

Ovaj **Toolbox Suite** je jedan od rezultata ETF projekta „No going back: Protecting rights and promoting social dialogue in aviation through times of crisis“ (NGB projekat).

Ovaj projekat, koga finansira EU, razvijen je pod direktnim uticajem pandemije Covid-19 i snažnog dejstva koje je izvršila na vazduhoplovni sektor, posebno na radnike i sindikate u vazduhoplovstvu. Mnogi sindikati su bili nepripremljeni za takav poremećaj celokupne industrije bez presedana, a potom i na reakcije poslodavaca. U okviru Sekcije za civilno vazduhoplovstvo ETF, ustanovili smo da su uticaji na radnike uglavnom bili manje ozbiljni u zemljama sa boljim praksama socijalnog dijaloga, sa uspostavljenim profesionalnim odnosima između učesnika, pristupačnijim regulatornim i državnim telima i sindikatima koji su bolje pripremljeni da odmah deluju.

NGB projekat je stoga osmišljen da osnaži sindikate i predstavnike radnika da reaguju u kriznim situacijama. Pored drugih alata za upravljanja krizom, posebna pažnja je posvećena razvoju sposobnosti sindikata da se uključe u dijalog sa zainteresovanim stranama i partnerima, kao što su države, poslodavci i ostali saveznici, u konkretnom kontekstu krize. To je sposobnost koja iziskuje ozbiljnu pažnju u vremenu kada krize postaju sve više pravilo nego izuzetak u vazduhoplovnom sektoru.

Ovaj Toolbox Suite je Deo 2 **NGB Trade Union Guide** (dostupno, na engleskom, na etf-europe.org), i on obuhvata neke materijale koji su razvijeni tokom dve godine trajanja NGB projekta (2023/2024.). Ovi Toolbox materijali, distribuirani na 11 jezika, izrađeni su i testirani zajedno sa predstavnicima sindikata iz sektora civilnog vazduhoplovstva širom Evrope.

UVOD

Ovaj **Toolbox Suite** je osmišljen da pomogne vama i vašoj organizaciji da se suočite sa trenutnim krizama i pripremite za predstojeće. Popunjavanjem ovih Toolbox materijala, prikupljaćete neophodne informacije koji će pomoći u boljem planiranju i reagovanju na krize u interesu vaših članova.

Ovaj komplet se sastoji od tri Toolbox grupe materijala i svaka treba da se koristi u različito vreme dok se borite protiv krize:

TOOLBOX 1: Baza podataka za spremnost za krizu

Treba neprekidno da se održava da biste bili spremni za akciju kada nastupi kriza.

TOOLBOX 2: Kriza je nastupila

Popunjava se kada nastupi prava kriza ili kada se očekuje da će ona uskoro nastupiti.

TOOLBOX 3: Rešavanje krize

Treba da se koristi kada rešavate određenu krizu.

TOOLBOX 1

BAZA PODATAKA ZA SPREMNOST ZA KRIZU

Izrada i održavanje Baze podataka za spremnost za krizu biće od suštinskog značaja na vašu sposobnost kao organizacije da brzo i efikasno reagujete na novu krizu.

Rešavanje krize zahteva kolektivno delovanje. Kako bi se u pokrenuo kolektivni rad kada nastupi to vreme, potrebno je da imate spremnu bazu podataka koja sadrži uloge, detalje i kontakte svih važnih aktera u borbi, počevši od sopstvenih članova ali takođe tražeći druge saveznike i poslodavce. Zatim, razumevanje vašeg političkog i ekonomskog konteksta, kao i potencijalne krize koja se može pojaviti, takođe će podstaći vašu sposobnost da predvidite i delujete efikasno kada je potrebno. To uključuje svest o potencijalu socijalnog dijaloga u svrhu postizanja ciljeva. Na kraju, posebno vam se savetuje da imenujete tim za sprečavanje krize.

Ako vaša organizacija već ima bazu podataka kao što je ova, i dalje možete koristiti ovaj Toolbox materijal kao inspiraciju da popunite ili revidirate svoju postojeću bazu podataka.

1.1 UPOZNAJTE NAŠE LJUDE

Naši članovi	Profesionalne kategorije koje predstavljamo	Region / Aerodrom	Glavni predstavnici (imena, uloge, kontakti)

Naše društvene mreže / onlajn platforme / metode komunikacije

Za više detalja, pogledajte Dodatke 4, 5 i 6 **NGB Trade Union Guide** (dostupno na etf-europe.org)

1.2 UPOZNAJTE NAŠE POSLODAVCE

Naš poslodavac	Oblast poslovanja	Region / Aerodrom	Osobe za kontakt (imena, uloge, kontakti)

Naš poslodavac	Utvrđeni postupci/platforme za konsultacije i dijalog

Naš poslodavac	Informacije o Ugovoru o kolektivnom radu

Za više detalja, pogledajte Dodatak 4 **NGB Trade Union Guide**
(dostupno na etf-europe.org)

1.3 UPOZNAJTE NAŠE SAVEZNIKE

Naši dokazani saveznici			
Sindikati i Savezi sindikata	Ekonomski sektori	Zemlja / Region	Osobe za kontakt (imena, uloge, kontakti)
Politički akteri (državni i međunarodni)	Političke oblasti / Interesovanja	Zemlja / Region	Osobe za kontakt
Civilno društvo, nevladine organizacije i međunarodne organizacije (EASA, ILO, ICAO...)	Oblast aktivnosti	Zemlja / Region	Osobe za kontakt

Naše mogućnosti za saradnju/učešće sa ETF	Osobe za kontakt (imena, uloge, kontakti)

Za više detalja, pogledajte Dodatak 4 *NGB Trade Union Guide* (dostupna na etf-europe.org)

1.4 UPOZNAJTE NAŠU POLITIČKU SITUACIJU

Naš politički i ekonomski kontekst na nacionalnom nivou	Naš politički i ekonomski kontekst na međudržavnom nivou

Naši izazovi / nedostaci u trenutnom političkom kontekstu	Naše mogućnosti / nedostaci u trenutnom političkom kontekstu

1.5 SOCIJALNI DIJALOG

Shvatite „**socijalni dijalog**“ kao bilo koji oblik platforme ili redovnih sastanaka koji se održavaju između vas, poslodavaca odnosno državnih zvaničnika, u isto vreme ili posebno. Ovde je cilj biti upoznat sa načinima na koje se uspostavlja dijalog, i da se oni procene.

Mogućnosti / platforme za društveni dijalog na državnom nivou	Naši sagovornici u ovim mogućnostima / platformama	Interesi koje zastupaju naši sagovornici	Osobe za kontakt (imena, uloge, kontakti)

Naša procena društvenog dijaloga na državnom nivou	
Dostignuća / Prednosti	Nauspesi / Nedostaci

Naša procena društvenog dijaloga na evropskom nivou	
Dostignuća / Prednosti	Nauspesi / Nedostaci

Za više detalja, pogledajte Dodatke 4 i 9 **NGB Trade Union Guide** (dostupno na etf-europe.org)

1.6 MOGUĆE BUDUĆE KRIZE

Moguće buduće krize / poremećaji	Moguće posledice za radnike u vazduhoplovstvu	Drugi mogući uticaji na vazduhoplovstvo

Za više detalja, pogledajte Dodatak 2 **NGB Trade Union Guide** (dostupno na etf-europe.org)

1.7 IMENOVANJE TIMA ZA SPREČAVANJE KRIZE

Ime	Uloga u timu za sprečavanje krize (menadžer, interni „outreach“, komunikacija...)	Kontakti

TOOLBOX 2

KRIZA JE NASTUPILA

Kada nastupi konkretna kriza ili vidite kako se na horizontu približava, vreme je da se fokusirate na određene izazove sa kojima ćete se suočiti i pripremite svoju strategiju. Ako ste prethodno pripremili Bazu podataka za spremnost za krizu (Toolbox 1), trebalo bi da počnete sa vraćanjem i ažuriranjem svih prikupljenih informacija.

Ovaj Toolbox je podeljen na **DIJAGNOZU** i **STRATEGIJU**. Da biste rešili krizu koja je upravo nastupila, prvo treba da identifikujete i pregledate posledice same krize. To se odnosi, pre svega, na uticaje koje ona ima na vaše članove, ali takođe i na uticaje na sektor vazduhoplovstva u celini i, na kraju, društvo i ekonomiju. Kada se postavi dijagnoza, možete započeti sa planiranjem strategije za koju su potrebni planovi akcije i komunikacije, sa što više detalja. Još jedanput, rešavanje krize zahteva zajedničke napore, i odlučujući faktor može biti pronalazjenje novih saveznika za implementaciju vaše strategije.

Tokom krize, ovaj Toolbox materijal treba ponovo da se pregleda i ponovo uradi koliko god puta je potrebno, zajedno sa Toolbox 3 – Rešavanje krize.

2.1 DIJAGNOZA: UTICAJI KRIZE NA NAŠE ČLANOVE

Problemi i izazovi	Regioni, aerodromi, rute	Pogođeni članovi	Posledice po naše članove

Za više detalja, pogledajte Dodatke 1 i 7 **NGB Trade Union Guide**
(dostupno na etf-europe.org)

2.2 DIJAGNOZA: DRUGI UTICAJI U SEKTORU VAZDUHOPLOVSTVA

Drugi tehnički / bezbednosni uticaji u vazduhoplovstvu	Pogođeni poslodavci	Pogođeni saveznici

Drugi društveni uticaji u vazduhoplovstvu	Pogođeni poslodavci	Pogođeni saveznici

Za više detalja, pogledajte Dodatke 1 i 7 **NGB Trade Union Guide**
(dostupno na etf-europe.org)

2.3. DIJAGNOZA: DRUGI UTICAJI U DRUŠTVU / EKONOMIJI

Drugi relevantni uticaji u društvu i ekonomiji	Pogođene zemlje, regioni

Za više detalja, pogledajte Dodatke 1 i 7 **NGB Trade Union Guide**
(dostupno na etf-europe.org)

2.4 STRATEGIJA: AKCIONI PLAN

Kako rešiti trenutne uticaje i sprečiti eskalaciju?	
Problemi i izazovi	Predložena rešenja

Lista neophodnih akcija	Rok	Odgovorna osoba(e)

Za više detalja, pogledajte Dodatke 1, 2 i 3 *NGB Trade Union Guide* (dostupno na etf-europe.org)

2.5 STRATEGIJA: PLAN ZA KOMUNIKACIJU

Interna komunikacija		
Naši članovi	Kako dopreti do njih? (društvene mreže, onlajn platforme, druge metode)	Odgovorni predstavnici (imena, uloge, kontakti)

Eksterna komunikacija	
Na koga se usmeriti?	Kako dopreti do njih? (društvene mreže, onlajn platforme, druge metode)

Za više detalja, pogledajte Dodatak 5 **NGB Trade Union Guide**
(dostupno na etf-europe.org)

2.6 STRATEGIJA: POTENCIJALNI SAVEZNICI

Potencijalni saveznici u implementaciji naše strategije			
Sindikati i Savezi sindikata	Ekonomski sektori	Zemlja / Region	Osobe za kontakt (imena, uloge, kontakti)
Politički akteri (državni i međunarodni)	Političke oblasti / Interesovanja	Zemlja / Region	Osobe za kontakt
Civilno društvo, nevladine organizacije i međunarodne organizacije (EASA, ILO, ICAO...)	Oblast aktivnosti	Zemlja / Region	Osobe za kontakt

Za više detalja, pogledajte Dodatke 1, 2 i 3 *NGB Trade Union Guide* (dostupno na etf-europe.org)

TOOLBOX 3

REŠAVANJE KRIZE

Svrha ovog Toolbox materijala je da vam pomogne da budete u toku sa razvojem događaja tokom krize. U takvim teškim vremenima, važno je da nastavite da prikupljate što više podataka preko vaših članova i drugih izvora, kako ne biste nikada izgubili celu sliku krize sa kojom se suočavate. Ako nastavite sa širokim razumevanje razvoja – političkog, društvenog, ekonomskog i tehnološkog – to će vam omogućiti da bolje predvidite nove izazove u hodu, i da usmerite svoje akcije mnogo preciznije.

Redovno registrovanje svojih dostignuća i nedostataka predstavlja dobar način da nastavite sa procenom svoje strategije i da pravovremeno pripremite prilagođavanja. Ako nastavite sa ovom procenom i razmenom ideja o novim akcijama i saveznicima, možda će biti potrebno da se vratite na Toolbox 2 – Kriza je nastupila, prilagodite svoj plan i ponovite svoje napore sa obnovljenom energijom.

3.1 REGISTROVANJE RAZVOJA I PODATAKA

Novi razvoji krize	Relevantni podaci

Za više detalja, pogledajte Dodatak 3 *NGB Trade Union Guide*
(dostupno na etf-europe.org)

3.2 PROCENA I PREGLED STRATEGIJE

Naša dostignuća do sad	Uticao na naše članove	Kako ostati na pravom putu

Šta nije funkcionisalo do sada	Uticao na naše članove	Šta možemo da promenimo?

Akcije koje još nisu isprobane	Potencijalni saveznici koji još nisu kontaktirani

Za više detalja, pogledajte Dodatke 2 i 3 **NGB Trade Union Guide**
(dostupno na etf-europe.org)

www.etf.europe.org

@etf-europe.bsky.social

ETF Civil Aviation

European Transport Workers' Federation

Funded by
the European Union

Finansirano od strane Evropske unije. Stavovi i mišljenja izraženi su isključivo stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije. Ni Evropska unija ni organ koji dodeljuje sredstva ne mogu biti odgovorni za njih.

**European Transport
Workers' Federation**
Rue du Marché aux Herbes
105, Boîte 11 B
1000 Brussels | BELGIUM